

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

کتاب تانیشتیرمه سی:

کتاب آتی: توکنمس قیغو

شاعر: حمیدالله بوتون حیدری

مقدمه ومهتم: محمدکاظم امینی

مقواطرحی: هلال الدین بهایی

حروفچینلیک: تپموربک

فاریاب مدنی جماعه چیلیک شبکه سی نشریاتی (۱)

چاپ یبری: تورکستان باسمه خانه سی

چاپ ییلی: قش- ۱۳۹۱

تۆکنمس قېغو

حمیدالله بوتون حیدری

شعرتؤپلمی

مقدمه یازوچى ومهتتم: محمدکاظم امینی

حميدالله بوتون حيدرى نينگ قيسقچه

تيريکچيلیگی

الف - اجتماعى تيريکچيلیک:

رحمتلى ملا حيدرقل «طبيب» اوغلى، حميدالله
۱۳۳۳نچى پىلى ميمنه شهريگه قره شلى «ابدال»
گذريده دنيگه كېلدى، آته سى يونانينى طبيب بولگنى
اوچون، اپل اره سیده «طبيب» نامیگه مشهور بولدى،
او (۲۵) كونليکده آته سىنى قۇلدىن بېردى واونینگ تريه
سى آنه سى بونینگه توشدى
ياش حميدالله دستلبكى سوادنى اوز گذرى مسجديه؛
رحمتلى داملا سيد عيسى خان آلديده اورگه نيب
عريخانه باشلنغیچ مکتبیده رسمی اوقیشگه كېردى
،سونگره ميمنه شهريده گى ابو عبید جوزجانى لیسه
سیده اوقیشگه كېرىب ۱۳۵۶ يىلى اوپيرینگ توگه
تيب كانكور عمومى سیناوينى تاپشیردى، او، كابل اوقو
يورتنى نینگ تیل وادبیات فاکولته سیگه کامیاب بولسه

هم، اقتصادى قېين چىلىكلر تىفلى اوبىرده اوقووينى
دوام اېتىدېره آلمه دى. سونگره فارياب يوكسك
درالمعلمىنى تشكىلاتىده، اوقيشگه كېردى ۱۳۵۸ يىلى
اوشبو تىحصىلى موسسه نىنگ درى- انگلىسى بولمىنى
بىتدىرگچ ۱۳۵۹ يىلى ابو عبىد جوزجانى لىسه سىده
اوقىتوچى لوازىمىده تىعىنلندى.

آز مدتدن سونگره حربى خذمت (عسكركلىك) گه
چقىرىلىب، مكلفىت واحتىاط دوره سىدن ترخىص آلدى،
بوتون حىدرى حربى خذمتنى بېتدىرگچ قېته دن فارياب
ولاىتى نىنگ معارف تشكىلاتىده، اوقىتوچى صفتىده
خذمتگه كېرىب، ابو عبىد جوزجانى لىسه سى، افغانكوت
قىزلر لىسه سى، كارىز قلعه قىزلر باشلنغىچ مكتىبى
همده امىر علىشىرنواىى لىسه سىده اوقىتوچى وباش
اوقىتوچى صفتىده رسمى اېش قىلدى.

او، موسىقىنى هم بىله دى وبىرخىل ترانه وقوشىقلىرنى
توزه تگن، اوتوزه تگن ترانه وسرودلر ۱۳۷۴ -

۷۶ پیلرامیر علیشیر نوایی لیسہ سی نینگ ترانہ گروپی
آرقہ لی اجرا بتیلگن.

او، شمال ولایتلی طالبان گروہیگہ ساتیلیب، اوشبو
گروہ نینگ وحشتلی ودهشتلی حاکمیتی دوریده قولی
اېشدن بوشه ب، اېریم مادی قېین چیلیکلر بیلن دوچ
کېلگنی باعث آغیر جسمی اېشدر قیلیشگہ مجبور
بولدی، شوکی بیرمدت فاریاب جریده سی تشکیلاتیده
«تصحیح مدیری» لوازמידه اېشله دی، طالبان نینگ
دهشتلی قرا حاکمیتی تونتیریلگندن سونگ تورلی دولتی
ونادولتی اداره لر تشکیلاتی جمله دن: فاریاب ملی
رادیو-تلویزیونی نینگ نشرات مدیری، فاریابده گی
بشری همکارلیکلر اداره سی (سی، اچ، ای) معارف
بولیمی نینگ شیرین تگاب، خواجه سبزپوش و دولت
آباد تومنلریده گی عمومی سوپروایزری لوازמידه رسمی
اېش قیلدی.

بوتون حیدری حاضر اېسه فاریاب ولایتی بنگ و ارماده
لرگه قرشی کوره ش باشقرمه سی نینگ آگاهی عامه
مدیری لوازمیده رسمی اېش قیلیب کېلماقده، او
اوپلنگن واونینگ ثمره سی سېکیزباله بولیب اولرنینگ
تورته سی اوغیل وتورته سی قیزاوغیل لری: ارسلان
وترنرداکتری، اېرکین فاریاب پوکسک اورگه نیش
انستیتوتی، تعلیم وتریه فاکولته سی اوچېنچی صنفی
نینگ محصلی، محمد همایون خراسان پوکسک لیسه
سی، اؤن اېکینچی صنف اوچوچیسسی وکېنجه اوغلی
اولوغ بېک مکتب اېکینچی صنفی نینگ متعلمی
- قیزلری هم میمنه شهزیده گی ستاره لیسه سیگه درس
اوقېدیلر.

بوتون حیدری اجتماعی حیاتده ایریم قېینچیلیکلر
ومشقتلرنی باشدن کېچیرگن، اونینگ حیاتیده پوز بېرگن
کتنه فاجعه ۱۳۸۹ پیلی، فاریاب پوکسک بیلیم اورگه
نیش مؤسسسه سی تورتینچی پیلی محصلی بولگچ

تۆرموشگه چىققن پىگىت قىزى نىنگ وفاتى واوندن
بوتون حيدرى اوزاق اوچ باش باله بتيم قالگنيدن عبارت
پىلاردن بوپان آغيركسلىككە چاليققن ،دكتورلر
اېتيشيچه او مغزى سكتە سى بار،شونىنگ اوچون هم
بىر- ايكي پىلدىن بوپان كوز ومپيه سى عادى اېشله مه
گنى باعث،دكتورلر بوپوريغيگه اساسا فكري ودماغى
اېشلردن منع اېتىلگن.

او،بوتون حياتيده هيچ بىررسمى وناىرسمى تشكىلات
تامانىدىن ايجادى اېشلىرى اوچون القىشلنگن اېمس،
حاضر (۵۸) ياشىنى تولدىرگن حميدالله بوتون حيدرى
پلغوزگنه دولتدن آله دېگن اېلىك بىلن روزگاربنى
باشقاره دى،او،رحمتلى آتە سىدىن مىراث قالگن
اولتيريش اوۋى وېرىم بولك پىردن باشقه باپلىككە اېگه
اېمس، صداقت وتوغرىلىكنى حيات وتيرىكچىلىگى نىنگ
سرلوحه سى قىلىپ قوبىگن بوتون،صاف وصىمى
انسان بولىپ، صىمى توېغو،وجدان،سىچوكلىك،

تعهد، رسالت، وطنسیورلیک، اہل
سیورلیککە، دوستلیککە چین ایشانە دی
ب- بۆتون حیدری ایجادی فعالیتی:

بۆتون حیدری ذواللسانین شاعر، او، اوزبیک ودری
تیللریده ایجاد قیلیب، اونینگ شعرلری سانی بیش پوز
گە یقین توره دی، بۆتون نینگ بیرینچی شعرى «فراوان
پیغله دیم» سرلوحه سی آستیده ۱۳۶۵ پیلی فاریاب
جریده سی صحیفه لری آرقه لی ترقلگن، او، درى و
اوزبیک تیللریده نثرى پرچه لروطنزلههم بازگن
او، شعربازیش قابلیتى نی معلوم بیرکېمسه دن تعلیم
آلگن بؤلْمسه هم، اہلک باراونى بو پؤلْده تشویق اېتیب
، پؤلْلاوچیلیک قیلگن استادلر قطاریده شهید
محمد رسول جرئت وشهید نظر محمد جوشن لردن آت
توتیش ممکن، بو پؤلْده او، حرمتلی خداینظرعابر مشوره
ومصلحتلریدن هم اونیم آلگن، شونینگدیک او،
اوزا پتیشیچه محمد کاظم امینی و تاشقین بهایی لریبلن

هم مشاعره لرقیلیب؛ اولرنینگ صحبتلری ومصلحتلریدن
فایده لنگن.

بوتون حیدری، اوزبک کلاسیکلریدن: مولانا
لطفی، میر علیشیرنوی، ظهیرالدین محمد بابر، بابارحیم
مشرب، نادره بېگیم وفارس- دری کلاسیکلریدن :
مولانا جلال الدین محمد رومی، خواجه شمس الدین
محمد حافظ، شیخ سعدی، مولانا عبدالرحمن جامی
لراثرلیگه اخلاصمند او، عموم آگنده اوزبیک
کلاسیک شعریتیده قۆله نیلگن اېسکی شعری
ژانرلر قطاریده: غزل، مخمس، مسدس، مستزاد، مثنوی، تور
تلیک دن کۆپراق فایده لنه دی اونینگ شعرلری ۱۳۶۵
پیلدن باشلب فاریاب، جوزجانان، پۆلدوز، بیدار روزنامه
وهفته لیکلری همده سۆنگی اۆن بیل اره سیده فاریابده
فعالیت آلیب بارگن میلاد نور، اېشانچ، میمنه، صدای
ملت، کل چۆرتگوی، اقتدار ملی جریده لری ارقه لی
نشر اېتیلیب کېلماقده.

بوټون حیدری دن حاضرگچه اوزبیک ودی تیللریده
مستقل شعری توپلمی نشر بولمسه هم فاریاب و شمال
ولایتلری سطحیده چاپ ایتیلگن تئورلی تذکره لر جمله
دن «رنگین کمان شعر» تذکره سی نینگ اپکینچی
جلدی، «تذکره شعرای جوزجانان» و «افغانستانده گی
اوزبیک شاعرلری» ناملی معاصر تذکره لر ترکیبیده
اونینگ حقیده معلومات قید ایتیلیب اوتگن.

بوټون حیدری شعریتی نینگ اساسی موضوعینی
اجتماعی حیاته گی ابریم مادی قپینچیلیکلر، اهل
قشاقلیکی، ظلم و ستملر، زورآونلیکلر، ملی نابرابرلیک،
ملی تبعیض، جامعه نینگ اخلاقی بوزوقلیگی، جهالت
ویلیم سیزلیکنی قره لش، بیلیم و معرفت نینگ
اولوغلش و شوکی موضوعلر تشکیل بیره دی
او، طبیعتاء اجتماعی حیاته بولگن کمچیلیک و نقصان
لرنی نظم تیلی بیلن قره لب، اولرنی تنقید قیله دی
، شواوچون هم اونینگ شعری موضوع جهتدن تعلیمی -

اخلاقی روح کسب اېته دی، بوټون مستقل فکرگه اېگه
صاف و صمیمی انسان بولگنی اوچون اوز ایجادیاتیده
وطنسیورلیک، ایلسیورلیک، اوز مخاطب لریگه اېل
واؤلوس واؤلکه نینگ ملی منفعتلریگه وفادارلیک
واولرگه چیندن اخلاصمند و معتقد بولیش همده دیانتلی
انسان بولیش غایه لرینی تعلیم بېره دی، او اجتماع
شاعری، شواوچون هم شعرلری همه سی اجتماعی
موضوعلرگه بغیشلنگن .

او نظم تیلی بیلن اجتماعده موجود چاپلوس لیک،
خوشامد گو بلیک، پاره خورلیک ورشوت، معامله
گرلیک، تالانچی لیک، حرام خورلیک، پستکشلیک،
مردم آزارلیک و جامعه گه مسلط اخلاقی تئوزومگه
قرشی کوره شیب، انسانیت، اسلامیت، آداب، تعهد،
وطنسیورلیک، ایل سیورلیک و وجدانلی بولیش نی اوز
شعری شیدالریگه تعلیم بیره دی، بوټون شعریتی نینگ
عموم آگنده تیلی ساده و صاف بولیب، شوباعث

کۆپینچه فارسی- دری ترکیب و عبارتلاونگه یؤل
تاپگن .

هرحالده اونینگ شعریتی نی اوزیگه خاص تامانلری
کۆپ ، شواوچون هم بوشعرلرهمه اوچون تۆشونرلی
واونینگ ابریم اجتماعی صنفلر وگروهلر اره سیده
مشهور بولیشیگه زمینه یره تگن.

محمدکاظم امینی- میمنه -۱۳۹۱ییل

(۱)

آنە وصفی

مېن اوچون كۆنگلى بۆزىلگن بغرى قانىم آنە جان
آه بالم دېب يىغله ب پورگن مهربانىم آنە جان
كېچە- كۆندۈز اوپقو كۆرمە ي، تربيت اېلب مېنى
باشىم اوزره سايه بانىم، فخر وشانىم، آنە جان
آق سۆتىنگىز بىرېبان، آق بۆلدە بۆلگن رهنما
سيز بىلن تاپدى قوت روح وروانىم، آنە جان
سيز مېنى مکتب يىباردېنگىز بېلىم كسبى اوچۇن
سيز بىلن تاپدىم بۆگنج شاىگانىم، آنە جان
طوطى پىنگلىغ سۆزلە دېنگىز تاتىلىم بۆلدى رسا
سيزدن اۋرگندىم ادب نى آنە جانىم، آنە جان
بۆلمە سنگىزدەر ارا، اولاد آدم بۆق اېدى
سيز بقاى تۆرمۈشىم، نام ونشانىم آنە جان
قىنچە هم رنج وعذاب نى سيز تحمل اېلە گن
تاكە بۆلدېنگىز باشىمگە سايه بانىم، آنە جان

خاک پايينگيزنى كوزگه توتيا قىلىسم بۇتون
كۈنگىلىم اپچره بار قووانچىم، قىلدىم انە جان
(۲)

سىمىت شىمال وصى (تۈركىستان وصى)
بۇلمىسە سىمىت شىمال، خوش روزگارىنگ بۇق سېنى
تىنچىلىك وامنىت دن بىر شكارىنگ بۇق سېنى
«طلا تىپە» باپلىگى دۈر سېنگە كىتتە اعتبار
بۇلمىسە بانك جهانده، اعتبارىنگ بۇق سېنى
قالىن سىمىت شىمال آوازە لىك، ممتازى دۈر
هم تجارت عرصە سىده افتخارىنگ بۇق سېنى
بۇ اولوس نىنگ تنظيم و حزب و گروه گە باغله مه
بۇلمىسە شو ملتىم عز ووقارىنگ بۇق سېنى
انە بۇرتىم، مسكىنم نىنگ تۇپراقىدۇر توتيا
هر تۇنېس حاصل بىره تگن كشتزارىنگ بۇق سېنى
قهرمان باتۇر اولوس هېچ كىمگە اۈزنى ساتمه گن

قدروقیمت بېلمه سنگ، پانینگده یارینگ پوق سپنی
آنه پورتیم مسکنیم دؤر مهد فرهنگ وادب
لیک فرهنگی اثردن یادگارینگ پوق سپنی
پشنه گن گلگون دیارهر باله سی دور بیتته گل
هر تونیس گل بولمسه، نقش و نگارینگ پوق سپنی
نوبهار کپلسه آچیلگه ی هر طرف گل غنچه لر
گل آچیلگن گلستان وگل دیارینگ پوق سپنی
بولمسه سمت شمال نینگ قهرمان باتورلری
هم کؤره ش میدانیده بیر شهسوارینگ پوق سپنی
ابن سینا وظهرالدین ومولانا کبی
دهر ارا شهرت قازانگن، نامدارینگ پوق سپنی
هیچ کیشی اوز آنه پورتیده، اوگه ی تانیلمه سین
بو اولوس نینگ بیرلیگیده انتظارینگ پوق سپنی
بیرله شیب آنه وطن آباد و کورکم ابله لیک
اولکه گه خدمت اوچون، قول وقرارینگ پوق سپنی
اولکه میزهر تاغ وتاشی قپقیزیل آلتین بوتون

پامیر و یام جهاندیک، تاجدارینگ بوق سبنی

(۳)

بیوفادنیا

حالتیم قیلدینگ خراب ای چرخ بد فرجام، کبت!
تورموشیمگه قویمه دینگ بیرلحظه ای آرام، کیت!
اهلیت سیز چاپلوسگه قنچه بیردینگ عز و شان
صادق و خدمتگذارنی ابله دینگ ناکام، کبت!
کیم که نی- نی باز بولدی، تاپدی سبندن اعتبار
اهلیت لیک لرنی هرگز قیلمه دینگ خوشنام، کبت!
شرم سیز ایش بیلمه گنلر برچه سی عالی مقام
ایش بپرمان نپچه لرنینگ ابله دینگ بدنام، کبت!
پخشی لرنینگ بیغله تیپان قنچه قیلدینگ خوار وزار
فاسد ویدکاره لرگه مونچه بولدینگ رام، کبت!
بوم قوش وزاغ وزغن گلشن ارادور مست و شاد
بلبل شوریده لر بولیده قویدینگ دام، کبت!
چرخ گردون سفله پرور، کوپ یامان و فتنه گر

چون سعادت باده سیدن بېرمه دینگ بېرجام، كېت!
اؤزنى ساتگن كېمسه لرنينگ قنچه اعزا زاېله دینگ؟
اهليت ليكلرنى بېركئون قوېمه دینگ ارام، كېت!
اى فلک ظلمينگ قوليدن دايمه قان ييغله ديم
سېنى جبرينگدن بوتون اؤز حاليمه سرسام، كېت!
(۴)

قل ليک كېشى نى

عزيز لر تا اسارت زنجيرين سېنديرمه سم، بولمس
اولوس نينگ درد وغمدين قوتقريب تينديرمه سم، بولمس
بو ملت ياولرى اؤز توغى نينگ ياقارى تېككن دؤر
كوترگن توغينى قويى سارى اېنديرمه سم، بولمس
مېنى بابام امير تيمور، اولوغ بېك ونوايى دؤر
تو شونمس ياولريمگه تانيتيب بېلديرمه سم، بولمس
فخرلى تاريخيم پېراغيده آلتين چيزيلگن دؤر
بو تاريخ اوقيتيب پاو بغرينى تيلديرمه سم، بولمس

بوگوڭون اوباش وييباش لر همه موتر سوار بولگن
بولرپوزين قرا ايلب، ايشك مېنديرمه سم؛ بولمس
مېنى آته - بابام كېيگن كېيم دؤراپېك تونلر
بو تازه عصرى لرگه بير پلاس كېيديرمه سم، بولمس
كه برچه پاده وانلر چوكى ومنصب گه بېتگن دؤر
ينه مېن بئوينيگه بير قونغيراق ابلدېرمه سم بولمس
اېزىليپ- يينچىليپ كېتدى بو ملت جبر تاريخدن
اولوسيم پاولرين بير- بير توتيب اولدېرمه سم، بولمس
كه سئو كېلگن اربقده، قېته باشدن سئو كيلر بېلگيل
اريق لرنينگ پنه هم سئو بيلن تولدېرمه سم بولمس
بوتون كؤزلب مقام اوزىنى ساتگن يورتداشيم نى
اولوسگه تانيتيب، بؤزى قراقىلدېرمه سم، بولمس
(۵)

وفاسىزيار

چين بؤره كدن پخشى كؤرديم، ليك قدريم بېلمه دېنگ
قنچه عذر وزارى قىلديم، اېتگه نيم نى قيلمه دېنگ

باش قویبب اېککی اباقینگ توپراغین اوپه ی دپیدیم
تاش بغیر ظالم اېکن سن، کوزگه اصلا اېلمه دېنگ
کېچه- کوندوز پیغله دیم مېن عاشق زارینگ بولیب
قیغو دن بغریم اېزیلدی، مېن ساری اېنتیلمه دېنگ
قهرلیک قاش و قباغینگ اوپکه- بغریم تېشدی-کو
نازنینیم بیر کولیبان غنچه دېک آچیلمه دېنگ
تار- تار کاکلینگ دؤر، رشتۀ جانیم مېنینگ
پانیمه بیر اولتیریب، سنبل کبی ساچیلمه دېنگ
آی جمالینگ باغدوسیدن کوزده نوریم قالمه دی
بیر قوچاغ آچیب عزیزیم، بغریمه باسېلمه دېنگ
ساغینیب کیلیدیم سېنی تا بیر زیارت اېله سم
اخته رب کېلگن چاغېمده بیرزمان تاپیلمه دېنگ
اوزگه لرنینگ جبریدن عرض دلیم اېتالمه دیم
شوم رقیبلربانیدن بیرلحظه یی اېریلمه دېنگ
پککه وبالغوز یاتیب کۆپ حالتیم بۆلدی خراب
حالیمه رحمینگ کیلیب، هرگزبانیمده کېلمه دېنگ

سېن اوچون قۇردىم بۇتۇن، مېرومىھىت بزمىنى
كۆيدىرىپ حسرت اۋتىگە، بزمىمە قوشىلمە دېنگ
(۶)

مزارشمى

ھىم بەھار كېلدى، نىگارنىم كېلمادى
بىرزمان كۆزى خمارنىم كېلمادى
كۆيدىرىپ ھىجران اۋتىگە ھىرزمان
كېچە تانىگ آتدى و يارىم كېلمادى
وعدە بىردى، بىر كېلە ى دىب اۋلپرى
كېچە لىر تاب و قرارىم كېلمادى
پۇلىدە جان و دلىم قىلدىم فدا
روشنى شام تارىم كېلمادى
بىر كۆلىب عشقىدە قىلدى مبتلا
نازىن و با و قارىم كېلمادى
كۆنگلىم اېچرە قۇپدى داغلىراۋزىرە داغ
كۆنگلىمە تاب و مدارنىم كېلمادى

كۆز ياشيم دؤر تامچى - تامچى قان، بۆتون
همدم وشمع مزاريم كېلمادى
(۷)

قدردان آنه

دهرارا حرمتلى انسان آنه دۇر
باله اوچون بغرى بريان آنه دۇر
اي عزيزلر آنه قدرينى بېلىنگ
مهربان وهم قدردان آنه دۇر
باله بېلمس آنه قدرين هيچ قچان
باله جان دېب، بىيغلب- پورگان آنه دۇر
آنه بنگليغ بيزگه پوقدور مهربان
سوزله سم چين جسم اراجان آنه دۇر
طوطى خوشخوان كىبى سوز اورگه تور
باله گه تربيه بېرگان آنه دۇر
اي عزيز لر آنه گه حرمت قيلينگ
سيز اوچون بغرى اېزىلگان آنه دۇر

باغ جنت دؤر اباغی آستیده
کوک بوزیده مهر رخشان آنه دؤر
خدمتی لازم ابرؤر بیزگه، بؤتون
دوستلر خدمتگه شایان آنه دؤر
(۸)

ملاحت کانی

کؤروبان دلبریم حسن و جمالینگ
باشیمگه توشدی سودای وصالینگ
قره ب باشیمدن اوچدی عقل و هوشیم
بلا بؤلدی جانیمگه جوره خالینگ
نگارا تېلبه بؤلدیم فرفتینگدن
جدا بؤلمس خیالیمدین، خیالینگ
قلم عاجز صفاتینگ توصیفیدن
سخنده آجره شیب تیل، بؤلدی لالینگ
قرازلفینگ بوزینگده حلقه- حلقه
قوباش بنگلیغ منور، آی جمالینگ

عجب مخمور وزبیا اپکی کوزونگ
جفا، جانانه لرنینگ عادتی دۇر
كېچىرسېن تېنگرىمىز قىلگن وبالىنگ
شكوه وشوكتىنگ تاباره بۇلسېن
پره شگه ى اى صنم جاه وجلالينگ
پۇلینگده ابله سم جانىمنى قربان
ينه بۇلسين بوقرداشلىك حلالينگ
اگر بۇلسه مىسر روزِ وصلت
كه حددن كتته تۇتسام احتفالينگ
كېچە- كۇندوز خدایىم دین تېلور مېن
كه مېنگدن آشه بۇلسين سن وسالينگ
بوتون اېستار خدادن زاربيغله ب
الهی كۆرمه يېن سېنى زوالينگ

(۹)

پونیسسز بیتلر (ریاست جمهورلیک و پارلمانی
سیلا ولر مناسبتیگه بغیشله نیب بازیلگن)
توقنه شولر توتاشتی چوکی اوچون
هیچ کیم بولمیدی آشتی، چوکی اوچون
برچه بولدی اولکه ده منصب پرست
ملا منبردن قاچتی، چوکی اوچون

کپمنی کورسنگ سیاستدن گپورور
بپلر بلمس محفلده غوغا قورور
مه ییز بیلن تمیز بیردور اولکه گه
ایش بلمس لر نپچه کون دوران سؤرور

قنچه قیزبق سیاست نینگ بازاری
قاچاقبرلر بوملت نینگ سرداری

حقيقتگه توشونمس اوشبو ملت
هرکيم پولدار بولسه، بولور باداري

بو اولکه ده برچه قيلور سياست
اولوس تقديرده قيلگه ي تجارت
پورتيميزده قنچه دلال کويه يدي
بيزني ساتر کيمگه بولسه مهارت

اولکه ميزده بپاشليک ني بپليب دؤر
عجايب کپشيلرکانديد قيليب دؤر
بير قيشلاقده اربابليک قيلالمه گن
رياست جمهورليکده کپليب دؤر

پنه کانديد قيليب بيسواد نادان
کؤره شدن تۆپمه يدي، بيقيلگن پلوان

لیاقت سیز، کفایت سیز، نپچه لر
قچان کورسنگ چوکی اوچون سرگردان

وکالت نینگ شرتیدن بیر تاتکن
شوراپچره اوپقولراوریب باتکن
کوزلریده پوق اپکن شرم واوپات
ینه کپلیب ملت گه قول اوزاتکن

قول لریدن برچه ملت آواره
دریدرونان گدای وییچاره
تپگیرمانلر اگر شوخورگه بولسه
تقدیرلرگه حاکم بولور دوباره

(۱۰)

رحمتلی داکتر هارون تورانی خاطره سیگه بغیشلب
پیغله گیل ای افسکی تئوران باتئوراوغلان کپتدی دیب

ملتیم دردینی سبزگن بیرقدردان کبتدی دیب
فاریابدن باش کوتاردی، ایزگو- ارمانلریلن
چرخ گردون جبریدن کونگلیده آرمان کبتدی دیب
مپنگ گلی دن، بپر گلی آچیلمه گن برنا ییگیت
لاله بنگلیغ کونگلیده مپنگ داغ ِحرمان کبتدی دیب
سرو بنگلیغ قامتی ناگه پیقیلدی باغ ارا
باغ وبوستان وطن بولدی بیابان کبتدی دیب
طوطی قوشدیک اوپه قویدی، لیک اوئنده پاتمه دی
وصلت و دیدار اوچون، کونگلی پریشان کبتدی دیب
نامراد اولدی، مراد اوستیده قتتیق مؤدره دی
شول سببدین اولکه داشلر پوره کی قان، کبتدی دیب
یار واورتاق، قوم وقرداش، سوگیده قان بیغله دی
قیغو کورگن آنه سی نینگ بغری بریان، کبتدی دیب
حق بولیده چین کوره شدی کؤکسینی قلقان ایتیب
فرقتیده شول سببدین برچه نالان کبتدی دیب
بیوه وییچاره لردردینی درمان ابله دی

حسرتا اوز دردیگه تاپمسی درمان، کپتدی دیب
اولکه ده کؤپدورببگیت، لیکن خواصی باشقه چه
آره سیدین بیر بؤوک احساسلی انسان کپتدی دیب
باشقه قبتیب آنه توغمس داکتر هارون دیک پیگیت
ارزشی آلتین دن آرتیق، مونه چه ارزان کپتدی دیب
سوگیده غمنامه پازدیم مبن بؤتون حیدری
حسرتیده قان بؤتیب بؤلدم غزلخوان کپتدی دیب
(۱۱)

قرآن پیروی

اعتقادینگ بار بؤلسه، مرد با ایمان سپن
عزم ورزمینگ بؤلسه ثابت، فاتح میدان سپن
حق بؤلیده جان بیریب، قانینگنی قیران ابله سنگ
اېل اېچینده آت کؤتارگن، رستم دستان سپن
چوکی ومنصب اوچون دشمنگه بؤیین اېگمه دېنگ
خلق ارا ثابت بؤلر کیم باهدف انسان سپن
اېله سنگ گرزخم ناسور وطن نینگ التیام

بو اولوس سېنگه اېشانگه ی، دردیگه درمان سېن
حق و باطل فرق اېتیب گر صادقانه اېشله سنگ
ملتیم باور قیلور کیم مرد با وجدان سېن
خلق ارا گر وعده بېرسنگ، عهدینگه قیلسنگ وفا
اعتبارینگ کوچ تاپر، انسان با پیمان سېن
بیر اوزینگنی اؤپله می، ملتگه خدمت اېله سنگ
اېل اېچینده باوقار و حرمت شایان سېن
تیل بیلن یا قول بیلن یا که قلم یا پؤل بیلن
اېلگه باردم اېله سنگ بیر شخص با احسان سېن
قیسقه اېتسام گر اولوس دردینی احساس اېله سنگ
درد کورگن ملتینگنی کونگلیده سلطان سېن
خدمتیگدن گر بو ملت اېچره تاپسنگ اعتبار
باش کؤتاریب پور همیشه خان وهم خاقان سېن
چین پوره کدن حیدری سېنگه نصیحت اېله دیم
حق پؤلیده باش کؤتارسنگ پیروقرآن سېن
(۱۲)

اؤرنه تيلمس تينچليک تاکه عدالت بؤللمسه
اېل ارا مسوول وهم سالم قضاوت بؤللمسه
بېلمه گن عامی وجاهل دن گله درکار اېمس
عالم وفاصل کيشيلرگه قضاوت بؤللمسه
برچه قانون دن مقدس بيزگه قرآنکریم
نې قیلایلیک اؤشبؤ قانون دن، اطاعت بؤللمسه؟
ملت بیچاره نینگ حق و حقوقی پایمال
چاره میزبؤق تا بوملت گه جسارت بؤللمسه
اېش بېلرمان لر ساتیلگن دالر وکلدارا وچون
هیچ قچان خادم بؤلالمس، تا رسالت بؤللمسه
ملت اېچره اعتبارسیز نېچه بیر پالغانچی لر
بؤ اؤلوسگه بؤز بؤلالمس لر، برائت بؤللمسه
نېچه لرگه بخشی انسان دېب اېشانديک، وادریغ
دوستلیک آسان اېمس، صدق و صداقت بؤللمسه
چوکى و منصب پره شمس، ناجوان نامردگه
کمبغل - بیچاره لرگه استعانت بؤللمسه

هر ریا کارمین مسلمان دېب، ستم لږ اېله سه
توبه سی بولمس قبول، انګه ارادت بولمسه
سؤزیبلن هرگزتوزه لمس زخم ناسور وطن
کیمسه لرګه عزم راسخ- استقامت بولمسه
چین پوره کدن حیدری ناکس ګه کونګول بېر مه ګیل
باشګه بارمس دوستلیک، اؤنګه رفاقت بولمسه
(۱۳)

پخشی انسان

اؤل کپشیکه قیلمه خدمت، پخشی انسان بولمسه
قنچه خدمت اېله سنگ، ممنون احسان بولمسه
تاش اېچینده ای عزیزیم، دُر وګوهر بیشمار
هر قراتاش اېنجو بولمس، دُر علطان بولمسه
اؤزلپګینگ نی اسره ګیل سپن، قنچه هم بولسه قپین
یاونی باسیب آلامس، کوچلی ایمان بولمسه
حق وناحق رای بېریب، سپله مه هرگزوکیل
اؤل وکیل باشګه اؤر، دردېنګګه درمان بولمسه؟

نېچه لرنينگ كوردىمىز قىلگن اېشى چال و فریب
سۆزلىرىن قىلمە قبول، چىندن مسلمان بولمىسە
بېردى پالغان وعدە لر دشمن لره بولدى غلام
بول جفا نينگ كيم قىلور، بى عهد پيمان بولمىسە
حق بوليدە بېلنى باغلب، تانىگىل پالغانچىلر
اول كېشى نينگ سىلە گىل، وعدە سى پالغان بولمىسە
نېچه لر اېت تىرى سېن اوز بوزلرېدە تارتىيان
تىنگرىدن قىلمس حيا، چهره سى عربان بولمىسە
قېتە قوم و حزب و تنظيم آتىگە الدە نمە گىل
چېكمە زحمت اول اوچون خدمتگە شايان بولمىسە
بواولوس حق و حقوقى دؤر اباغ آستى مدام
حق بوليدە جان بېرىيان، كوكسى قلقان بولمىسە
برچه آدملىر دؤرورلر بارى تېنگرى بنده سى
بول تفاوت نې اوچون دؤرمكر شيطان بولمىسە؟
دوستلر حق آلېنور هرگز بېرىلمس بېلسنكىز
حق بوليدە كؤره شيب قانلارى قيران بولمىسە

(۱۴)

قېغوداستانى

عزىز لىر اېشىتتىنىڭ لىر كىم تۇگانمىس داستانىم بار
بۇكۈنگۈل اېچرە مېنىڭ، باشىرون زارنھانىم بار
اگر تارىخ لىر كۆرسىڭ حەقىقتلىرى عىيان بولغى
فراستلى امىر تېمۇركىي صاحىبقرانىم بار
نجوم علمىن اولوغ بېگىم بۇتون دىيادە اورگىتىدى
رىسداخانى تۈزە تىگان، فخرلى نام وىشانىم بار
ظھىرالدىن بابرىشەرتى عالمى تۇتگىندور
سىخىن سىنج وىسخىدان، پادىشاھ قھىرمانىم بار
حسىن بايقىرا دىك شاھ وىسلطان كىم تاپىلغى
اوشل گۇھرىشادىنكىلىغى، بىرى بېلىمدان آنە جانىم بار
ادب آسمانىدە تۇرگىن قۇباشىنكىلىغى منور دور
علىشىرى نوامى دىك فخرلى نىكتە دانىم بار
بۇبۇك سىلطان محمود، شاھ غىزىنە خان وىخاقانىم
دىيار سومناتگە باشىرىلمىس فخر وىشانىم بار

قدم قوی هند ساریگه کورورسن، سپن ظرافتله
پره تگن تاج محل قصرین، فخرلی شاه جهانیم بار
ایشانگیل چین سوزیمگه گر بشرنی باله سی بولسنگ
که بیزنی کورمه گیل کم، کپنگ جهانده امتحانیم بار
قوباش باغدوسی هرگز باشیریلمس اپکی برماقده
که یپر وآسمان اپچره، حیات جاودانیم بار
تیلیمگه خوش پره شگه ی گر بوسوزنی فخر ابله ایتسم
پورورمپن باش کوتاریب کپنگ جهانده تاکه جانیم بار
بوگپدن کوزبومیش ایمان ووجدانگه خلل بپرگه ی
که توركستان کبی بیزگه اولوغ جنت مکانیم بار
بوتون حیدری هر صفحه تاریخ منور دور
قرانغو لرنی پاروتگن، مه پرتو فشانیم بار
(۱۵)

بیمدعا دوستلیک

دوستلیک بولسه اگر بیمدعا

ابله گیل جانینگنی دوستینگه فدا

بخشى اورتاق جاندن هم شيرين بولور
گر كېشى بولسه رفيق بى ربا
دوستليكده گر رياسى بولمه سه
دوستليك بوستانى بشنه ر داىما
گر كېشى بېلسه رفيق نى قدربنى
اېله گاي اورتاغىگه صدق و صفا
تانېمه ي ناكس گه كونگيل بېرمه گېل
بى نسب دن چيقمه گه ي هرگز وفا
بخشى لر بېرله رفاقت اېله گېل
بخشى ليكده بوقله سېن خلق خدا
بولمه گيل هرگز اوزېنگه آرچه يېن
بېر تاماندىن چېقمه گه ي هرگز وفا
اېشيتىنگ بخشى قولاغىنگيز اچىب
بولمه نك هرگز دوست مقصد آشنا
گرچه اوزېنگ پككه وبالغوز بوتون
جان- جان اورتاقدن بولمه جدا

(۱۶)

بیرلیک نواسی

اېرېلىق دن پۇرتلر ويران بۇلور

اېرېلىقدن خلقلر سرسان بۇلور

ای وطنداش عزیزیم بیرلشېنگ!

اېرېلىق دن باروېوق تالان بۇلور

بیر- بیراؤدن اؤزگه بۇلمنگ دوستلر

اېرېلىقدن بغيرېنگيز بریان بۇلور

اتفاق اېله ب وطن آباد اېتىنگ

اېرېلىقدن قانلر قیران بۇلور

شوم اوروش نا اتفاقلیک ساوغه سی

اېرېلىقدن کؤز پاشی توفان بۇلور

اؤلکه میز دردیگه در مان اختارېنگ

اېرېلىقدن درد بیدرمان بۇلور

بیرله شیش دور تانگری امری دوستلر

اېرېلىقدن اېل- اؤلوس نالان بۇلور

اېرېلىق اۋزى بلای جان اېکن
اېرېلىقدن خلق سرگردان بولور
هر کېشى اۋزجانیگه جبر اېله بان
اېرېلىقلر باعث نقصان بولور
سۆزلهدیم بیرلیک سرودینی بوتون
اېرېلىقدن کۆزلریم گریان بولور
(۱۶)

بهارایامی

نوبهار اۋلدى پسه ندى، گلشن وبوستانلر
باغ وبوستانده آچیلدى، سنبل وربحانلر
هر تامان گللر آچیلدى، پنگی کۆکلم فیضیدن
مشکباراۋلدى آدیر لر، دشت لر- دامانلر
ته نتي دهقان چپن پوره کدن اېش اوچون بېل باغله دی
بیر- بیراۋگه یار اۋلدى اېشچی ودهقانلر
اۋلکه میز کۆرکم اېتیبان، اېش قیلینگ، زحمت چیکیب
پاش وقرری و یېگیت لر، باغله بان پیمانلر

بیرله شیشدن شوره زار لر بؤلغوسی دور گُلستان
بیرله شیب محنت چپکینگ احساسلی انسانلر
اولکه میز آباد ایتینگ، هم پشنه تینگ، گلر پیکیب
اولکه داشلر کونگیلده هیچ قالمه سپن ارمانلر
یاره لر ناسور اولدی شوم اوروشنی جبریدن
بؤل دواسیز پاره لرگه آخته رینگ درمانلر
جان کویر لیک ابله بان بؤلکه ده خدمت قیلینگ
آنه بورتیمده بره شگه ی، خدمت شایانلر
قهرمان باتور اولوسیم غیرتینگ دن اورگیله ی
همتینگگه مپنگ تصدق، صدقه بولسین جانلر
قوتلو بولسین ای وطنداش پنگی کؤکلم- سبزه لر
کؤککه قویگن بؤل وطن نینگ شهرتی نروانلر
مپن بؤتون کونگول قانیدین سیزگه بازدیم شعرتر
بؤل سرودیم ساوغه قیلدیم سبز اوچون یارانلر

(۱۷)

نفیر فاریابی غرلیگه تخمیس

فلک بیداد ابله آلمان قوئیمدین اختیاریمنی

کیمه ابتای؟ کیمه سوزله ی، بوپنگلیغ اضطراریمنی؟

عجب جور ابله بان قیلدینگ قرا، بول روزگاریمنی

جانیمگه طعنه لر اوردینگ، پوقاتدینگ اعتباریمنی

نپچوک جور وجفا ایلب، خزان قیلدینگ بهاریمنی

ایتیپ جبر وجفا لر روزگاریمنی قرا قیلدینگ

حالیمگه زار ایتیپ، قیغو وغمگه آشنا قیلدینگ

مپن بیچاره حالیمگه ستم لر ناروا قیلدینگ

پیغیب قیغو وغملرنی مپنی کونگلیمگه جا قیلدینگ

نپچوک اظهار ابته ی بیچاره کونگلیم اچزه باریمنی

فلک ظلمینگ قوئیدن کوزلریم خونباریغلار مپن

تیریکلیک لذتینی بپلمه دیم دپ، زار پیغلار مپن

ستملر حسرتیدن بیر اېمس، مینگ بار بیغلارمېن
سۆزیم بالغان اېمس اۆز حالیمه هوشیار بیغلر مېن
قنی بیر همدمی کۆرسه مینی حال نزاریمنی ؟

غریبلیک قۆلیدن، مېندن رفیقلا ریم گریزان دور
نېگه کیم هر قچان کۆرسه مېنینگ حالیم پریشان دور
بو حالتنی کۆریب آز-آز، تانیشیشدن پشیمان دور
دایم حسرت چېکیبان کېچه - کوندۆز پوراکیم قان دور
فلک جبر اېله بان بۆزدینگ تۆزیلگن کاروباریمنی

زمانه جبریدن پنگی، بهاران فصلیده سۆلسم
جهانده بیر بهار کۆرمه ی اگر برگ خزان بۆلسم
غم وقیغؤ وحسرتدن اگر پیمانده دېک تۆلسم
بو حسرتلر چیکیب بیر کۆن اگر عمریم تۆلیب اولسم
اوقینگ لر دوستلر چیندن بۆپازگن یادگاریمنی

مېنى احواليمه هر دم زمين و آسمان پيغلىر
اگر كورسه بو حالتنى، سماده كهكشان پيغلىر
اگر ايتسم حقيقت نى همه اهل زمان پيغلىر
بو تون دنيا اېلى كونگلى اېزىلىب بغرى قان پيغلىر
عجايب تاش بغير سېن سورمه دېنگ احوال زاريمنى
(۱۸)

انصافلى تجار لرگه

سېن اى احساسلى تجار، كېل وطن در دىنى درمان قىل
تجارت بوليدن دايم، قېين ليكلرنى آسان قىل
غريب- بيچاره لرنىنگ دايم بغرى اېزىلگن دور
شفقت بوليدن بيچاره لرگه، لطف واحسان قىل
بوكون سېنگه خدا بېرگن، متاع و مال و دولتىنى
اولوس نىنگ خىرىنى اېسته ب، هميشه شكريزدان قىل
ينه بېش كون بو دنيا ده، سېن هرگز بولمه كېل مغرور
ملايملىك بيله بيچاره لركونگلىنى شادان قىل
كېتورمه غير-غيرك بېرله پوفك، اېلب تجارت سېن

اولوس دردینی سېزيب، آزيق- آوقت نی ارزان قیل
بوکون انصافدن اؤتمه، غریبلرکونگلینی سؤتمه
صداقت پیشه لیک بیرلن، اولوسگه عهد وپیمان قیل
هدفسیز تۆقنه شوولردن، اولوس دور زار وپیچاره
ضروری نرسه لرنینگ اولکه میزگه، سېن فروان قیل
اوروش نینگ قؤلیدن بولکون وطندوردشت وصحرادپک
اېتیب آباد وکۆرکم آنه پورتینگی، گلستان قیل
بو ملت حالیکه پیغلب اېزیلدی اوپکه وبغیریم
بوتون دنیا اېچینده آنه پورتیم، باغ وبوستان قیل
(۱۹)

تینچلیک

اولکه میزگه صلح بولسین برقرار
تینچلیک دور بیزلره منگو شعار
اولکه ده تامین بولسین تینچلیک
بول خزان اورگن چمن، بولسین بهار
چین پوره کدن اولکه گه خدمت قیلینگ

تینچلیک دؤر بیر عجایب روزگار
اولکه میزده امنیت تامین اېمس
باغ وبوستان وپندور شوره زار
تینچیلیکدن اوزگه آرزو بیزده بوق
ملت بیچاره میزدور انتظار
حقتعالی حالیمیزگه رحم اېتیب
پشنه سېن گُل آچیلیب، گلگون دیار
صلح اوچون پیغلب اېزیلدی بغریمیز
تېنگری بولسین برچه میزگه، اوزی یار
تینچلیکدور، بختیارلیک باعشی
صلحدن اوزگه بخشی آرمان، قیده بار؟
تینچلیک کورمه ی اگر اولسم بوتون
بول سرودیم سیزگه قالسین یادگار

(۲۰)

قربان هیبتی مناسبتی بیلن
دوستلر پیغام بپرینگلر، عید قربان کپلمه سپن
کپلسه گر بیزلر تامانگه، شاد و خندان کپلمه سپن
عید و نوروز و برات بیرمدتی صبر ابله سپن
کؤنگلیمیز شادان اېمس، مۆنچه شتابان کپلمه سپن
هیبت و نوروز لرگه حرمت و عزت کپره ک
بیزگه بؤق تاب و توان، اېلب پریشان کپلمه سپن
بو اېز یلگن بغریمیز نینگ قپته باشدن اېز مه سپن
بیزنی حالیمیزی سؤرمه ی، بیزگه مهمان کپلمه سپن
ملت بیچاره میز افسرده و درمانده دؤر
کمبغل بیچاره دسترخوانی، بی نان بؤلمه سپن
میله لر- خوشلیکلرنی اېسیمیزگه سالمه سپن
بیزلره درد و االم ابله ب، نمایان کپلمه سپن
نوروز و عید و براتنی کیمنی کؤنگلی اېسته مس؟
چاره سیز لیک قؤلیدن اېتورمیز، ایجان کپلمه سپن

پېغله ماق آسان اېمس كۆنگولگه دردى بولمسه
درديميز سيزمه ي دپينگلر مونچه آسان كېلمه سين
طعنه اېتمانگ دوستلر بازگن سروديمنى اوقيب
كمبغل ليك قوليدن كۆنگليم بۆتون قان، كېلمه سپن
(۲۱)

سالم قضاوت

اي عزيزلر بو وطنگه مېن صداقت كۆرمه ديم
راستليك هم توغريليك، همده عدالت كۆرمه ديم
كېمنى كۆرسنگ توغريليكدن كتنه- كتنه لاف اوره ر
ليك عمل ميدانیده صبر وقناعت كۆرمه ديم
عدل وقانوندن اطاعت برچه گه ورد زبان
نظم وقانوندن مگر ذره اطاعت كۆرمه ديم
اولكه گه خدمت قيليش كتنه رسالت دپيدلر
بيغرض انجام تاپگن، بير رسالت كۆرمه ديم
عايدات سيز چوكى گه هيچ كيم علاقه باغله مس
تاكه نانى بولمسه، اونگه رياست كۆرمه ديم

حسرتا بیرخیل کبشی لرچاپلوس، اوبینچی دور
اېش قیلیشده چاپلوسلرده لیاقت کورمه دیم
حرص دنیا برچه نینگ آلوده قیلگن، حسرتا!
بیرکیشیگه توغریلیک همده نجابت کورمه دیم
شوم اوروشنی قولیدن بیچاره بولدی بو اولوس
اولکه داشدن بیر- بیریکه استعانت کورمه دیم
پاره و دنیا اوچون حقلرنی ناحق قیلدیلر
بول وطنغه حق اوچون سالم قضاوت کورمه دیم
کمبغل بسیر- یتیم لردردر- آواره دور
باي و بردم قارنی توقلرگه سخاوت کورمه دیم
اولکه میز ویرانه و برچه وطنداش دردر
بول حقیقتلرنی کورماقده بصیرت کورمه دیم
دردوغملر قولیدن برچه علیل و ناتوان
قېغو کورگن اولکه داشلرگه، سلامت کورمه دیم
برچه صادق گویاھیچ بیرکیشی خایین اېمس
پورتیمیزتاراج بولدی، بیر ملامت کورمه دیم

شول سبیدن ییغلرم مین ایزیلیب بغریم بوتون
اولکه داشلر کامیده هیچ بیر حلاوت کورمه دیم
(۲۲)

گوزه ل پورت

ای سبویملی فاریابیم، باغ وبوستانینگ گوزه ل!
باغ ارا قوبسم قدم سنبل وریحانینگ گوزه ل!
آنه پورتیم، مسکنیم تاغ وتاشینگدن اورگیله ی
نوبهار پنگلیغ همیشه دشت ودامانینگ گوزه ل
هرزمان باقسم چمنده سبزه وگل چقنه شور
ابنگ چیرایلی گلستانینگ همده اورمانینگ گوزه ل
دروگوهر کانی سبن، ابل اېسته گن آرمانی سبن
دهرارشهرت قازانگن معدن وکانینگ گوزه ل
توپراغینگ دؤر توتیا ویر تاپیلمس کیمیا
چشمه سارینگ آب زمزم، آب حیوانینگ گوزه ل
شاعر وعارف وفاصل، اهل دانش سبنده بار
علم ودانشگه بیزه تگن هریرانسانینگ گوزه ل

اېنگ سخاوتلى، شجاعتملى اولوسلر سېندە بار
هم كۆره ش ميدانيدە هر باتور اوغلانينگ گۆزه ل
قيش ويازو كۆز فصلى هم بيزه ياقيملى دور
مشك وعنبرنى ساچيب كېلسە بهارانينگ گۆزه ل
كېنديگيم نينگ قانى تامگن سېوگلى پورتيم اوزېنگ
بيزنى قوينينگگه آليب كېم قنچه سېوگانينگ گۆزه ل
محنت اېلر هر اېكينيچى ساي واديرلر ده كۆپ
يېرنى بغيرين چاك قيلگن ،تنتى دهقانينگ گۆزه ل
خدمتينگ قيلسم بوتون بو تنده جانيم بارىچه
كۆنگليم اېچره بار قووانچيم شوكت وشانينگ گۆزه ل
(۲۳)

آدميت حسرتى

آدميت اېسته سنگ آديم كۆتر، آدم بيلن
آدميت گر اېتارسېن، آدم همدم بيلن
پخشى انسان باغ اراده بير آچيلگن گل دؤرور
گل طراوتلى بولر گر اېسله سنگ شبنم بيلن

ای عزیزیم سۆزنی قتتیقی پوراکنی آغریته ر
پاره تاپگه ی التیام، داری بیله، مرهم بیلن
هیچ قچان اورنیده توشمس معنی سیزیبهوده سۆز
سۆز باقیملی وپاریم توشگه ی، یامان سوز غم بیلن
تانیمه ی ناکس کپشینى، سرّ وقرینگ ایتمه گیل
همدم وهمزاربولگیل آدم محرم بیلن
خلق اېچره ای عزیزیم همتینگنی توت بلند
جایی کپلسه تینگ توت اوزنی هرزمان حاتم بیله
تا تیریک سېن دهرارا بېش کون سخاوت پیشه بول
اېلنی کونگیلیده اورین آل، خدمت پیهم بیله
ملتیم نینگ دردلری کونگلوب بوتون قان اېله دی
دوستلرسۆزنی توگتدیم دیده پرنم بیلن

(۲۴)

بوئوک دولت اربابی وستاره شناس بېلیمدان

عالم، میرزا اولوغ بیک وصفیده

بېلیم نینگ گنج شایانی، لیاقتلی اولوغ بېگیم

سیاست مردمیدانی، شجاعتلی اولوغ بېگیم

منجم هم ریاضیدان، شرفلی حافظ قرآن

بهاسیز گوهر غلتان، ریاضتلی اولوغ بېگیم

ادب دوست و بېلیم پرور، ادیب لرگه بوئوک رهبر

آتیغه فخر ابتر خاور، شرافتلی اولوغ بېگیم

قورب کتته رصدخانه، مدارس هم کتابخانه

حسابسیز قصر و ایوانه، ظرافتلی اولوغ بېگیم

بېلیم اسرارینی بېلگن، عجب کارنامه لر قېلگن

غنیملر بغرینی تیلگن، شهامتلی اولوغ بېگیم

کواکبه نظر سالگن، رموزینی تاپیب آلگن

جهانیلرگه بېلدیرگن، فراصتلی اولوغ بېگیم

سخن سنج و سخندانیم، فدا بولسېن بوئون جانیم

شرفلی شاه وسلطانیم، صلابتلی اولوغ بپگیم
(۲۵)

وطنگه تثنالر

ای وطن گُللر آچیب کپلگن بهارینگه سلام
مشک و عنبرلر ساچیب کپلگن شعارینگه سلام
باغ و بوستانینگ بیزه ندی، هرتونپس گُللر بپلن
آچیلیب آق و قیزیل، نقش و نگارینگه سلام
دشت و دامانینگه باقسم، قیپقیزیل الوان کبی
قیزگلی بیرله قوشپلگن لاله زارینگه سلام
ناز او بقودن توریب هر دم نزاکت ابله گه ی
نرگس مستانه و کوزی خمارینگه سلام
سروقدی اېگیلیب بوستان ارا ابلر خرام
بونزاکت ابله گن، طرفه نگارینگه سلام
شاخه اوستیده قونیب چهچه اوره ر، گلشن ارا
بلبل شوریده ودل بیقرارینگه سلام

ارسلان اوغلانلرېنگ بېل باغله گن خدمت اوچون
بول شكوه وبول جلال وافتخارينگگه سلام
كؤنگليم اېستر بؤتون، بؤلسېن بهارينگ بى غبار
مردم باغيرت ويا اعتبارينگگه سلام
(۲۶)

ظالم گه دوران قالمه سېن!
اي الهيم پير بؤزیده ظالم انسان قالمه سېن
ظالم وخابين كېشىگه، شوكت و شان قالمه سېن
اېله بان جور وجفا، اولكم نى ويران اېتديلر
جبر اېله آباد بؤلگن، كوشك وايوان قالمه سېن
اولكه ميزنينگ دهر ارا نام ونشانی باراېدى
اي الهيم، آنه بؤرتيم مونچه ويران قالمه سېن
خلقimiz آواره بؤلدى نېچه ظالم قولىدن
ملت بيچاره ميز، حالىگه حيران قالمه سېن
برچه ميزنالنده ميز ظالم قومندان جبريدن
صلح كېلسين اولكه ده، ظالم قومندان قالمه سېن

تینچلیک پوق اولکه میزده، شواوچون آواره میز
اؤرنه تیلسین تینچلیک ظالمگه دوران قالمه سین
کمبغل، یسیر، یتیم لر نان- نان دهب قیچقیره ر
هیچ کیشی نینگ ای خداسفره سی بی نان قالمه سین
ای خدالطف ابله گیل صلح وصفا نینگ بیزلره
بیوه و بیچاره لر کؤنگلیده آرمان قالمه سین
هر بیر قیلدی جفا، اوز آتینی اسلام قویب
ای خدابو اولکه گه شونده ی مسلمان قالمه سین
معرفت نینگ اهلیگه جوروجفا کؤپ قیلدیلر
معرفتگه قرشی تورگن، کیمسه نادان قالمه سین
قیغو وحسرت چپکیبان، بغریمیر بولدی کباب
یا الهی هیچ کیشی نینگ بغری بریان قالمه سین
ای فلک ظلمینگ قولیدن دادوفریاد ابله دیم
ابله مه بیدادکیم کؤنگلیم پریشان قالمه سین
بول قرانغو کچه لر نینگ تپنگری پارتسین اوزی
کیم جفا کورگن اولوس بی آب و بی نان قالمه سین

كېچە- كۆندوز يىغله رى مېن اپزىلىب بىغرىم بۆتون
اولكه مىزگه هېچ كىشىنى كۆزى گرىان قالمە سىن
(۲۷)

حسرت هجومى

كېچە تۆردىم اوبقودن كونگېل پرىشان بىغله دىم
دوستلر، اورتاغلر، حالىمگه حىران بىغله دىم
بسكه چىكدىم هر زمان قىغۇ وغملر بىحساب
اپگرى بختىم قولىدن كۆپ زارونالان بىغله دىم
تاقدم قۆپدىم جهانده بۆلداشىم قىغۇ اپكن
حال زارىمگه قرە ب، حىران وسرسان بىغله دىم
كمبغللېكدن تاپالمە ى جان كۆپار اورتاغنى
شول اوچون بۆغزىم تۆلىب، كۆپ دىده گرىان بىغله دىم
عاقبت قدرىمگه كۆپدىم آه وحسرتلر چىكىب
نامە بازىدىم، نوحە لىر قۆردىم، غزلىخان بىغله دىم
تامچى- تامچى قان كىبى آقدى كۆزىم پاشى بۆتون
كىم يۆره ك- بىغرىم اپزىلدى بس فراوان بىغله دىم

(۲۸)

وطن سېوگیسی

باغلبېنگ فردوس پنگلیغ، نوبهاریم سېن وطن
تاغ وتاشپنگدیرگوزه ل، گلگون دیاریم سېن وطن
شهرتینگ تاریخ بوئیده قوباش پنگلیغ عیان
کونگلیم اېچره بارقووانچیم- اعتباریم سېن وطن
کوک بیلن تېنگ تاخته گن «تیربند تاغ تیزمه» لری
دهرارشهرت قازانگن، افتخاریم سېن وطن
بابروتېمؤر، نوایی واولئوغ بېک مسکنی
پخشی دن قالگن نشانیم، یادگاریم سېن وطن
توپراغېنگ دؤر توتیا وقوملرېنگ کان گهر
قوت کونگلیم، امید روزگاریم سېن وطن
قېسی بیروصفینگنی اېتسېن؟ قولده دیر عاجزقلم
پامیرینگ عالمنی باسگن، گلدیاریم سېن وطن
ارزیگه ی پۆلینگده قیلسم مېن بوجانیمنی فدا
ای شکوه وعظمتیم، دارالقراریم سېن وطن

ای وطن، ای آنه پورتیم، شهرتینگدن اؤرگبلی ی
کیم بوتون دنیا اېچینده اعتباریم سېن وطن
(۲۹)

بیرلشیب ای اولکه داش، بواولکه نی آبادقیل
قیغو ودردوالمدن قوتقزیب آزاد قیل
قهرمان باتور اولوس، صاحبقرانیم باله سی
شان وشوکت بیرله اؤتگن، تاریخینگدن یاد قیل
ملت بیچاره میز جوروجفالر تارتدیلر
دردی نینگ درمان اېتیبان، برچه نینگ دلشاد قیل
آنه پورتیم مسکنیم، حالین کورب قان بیغله گیل
بول خرابه اولکه نی صلح وصفا ایجاد قیل
پاولرینگ آنه وطن کورکم لیگی نینگ اېسته مس
ارسلان پنگلیغ کوره ش، دشمنلرینگ ناشاد قیل
کېندیگیم نینگ قانی تامگن آنه پورتیم- مسکنیم
بول شیرین اولکه اوچون سېن همتینگ فرهادقیل
بوگوزه ل یورت مېن وسېن نینگ باغیمیز- بوستانیمیز

تینچلیک بوستانیده بلبل کبی فریاد قیل
کپسکیر عزمپنگ بیرله بپل باغله بوگون ای اولکه داش
دشمن مکاره نینگ بارو پوقین بریاد قیل
اوپکه وبغیریم اپزلیب، نظم لپازدیم بو تون
ای وطنسپورا اولوسیم، خسته کونگلیم شاد قیل
(۳۰)

آنه تیل

اوز تیلینگنی تانیمسدن، آنه نی «آغا» دپمه
تازه دن عصری بوله ی دیب «اکه» نی «لالا» دپمه
فخرلی فرهنگیمیز بار، هم چیراییلی سوزلر
بیخبرلیکدن عزیزیم «ابه» نی «کاکا» دپمه
گراؤزپنگنی تانیسنگ «تاغه» عجایب سوز ابرؤر
بیشرملیک بولیدن سپن «تاغه» نی «ماما» دپمه
کپنگ جهان فرهنگ- تیلیده احترام ابله ش کپره ک
سپن اوزینگنی تانیمسدن، اوزگه نی اعلا دپمه
تا اوزپنگنی تانیمه، تپنگری تانیماق دؤر قیین

سپن اوزبنگنى تانيمه ى، طاعتلريم برجا دېمه
قيسى بيرقومنى كوريب سپن، اوزگه تيلگه آت قوير؟
اوزگه گه تيلماچ بوليب آنه تيليم بيجا دېمه
پول اوچون، منصب اوچون بيگانه لرگه قل بوليب
اوزتيلينگدن اجره شيب بو عادت دنيا دېمه
سپن نوایی واولوغ بېك، ميرزابابر باله سى
آته- بابا تانيمه ى، اخزگه كېشى دانا دېمه
بيلمه سنگ تاريخ و فرهنگ، آزچه باق تاريخگه
پاؤنى خوش قيلماق اوچون آنه تيليم رسوا دېمه
چوكى و منصب اوچون آنه تيلينگ سوكيب بو تون
نېچه مدتدن نرى ايواى و واويلا دېمه
(۳۱)

اېسكى تاريخ

تاريخيم نينگ عظمتيدين اېله سم گر يادلر
اورته نيب حسرتگه قالگه ى دشمن شيادلر

بول و طندور کوپ اولوغ فرزانه لرنینگ بېشېگی
يورتميز اهليگه باردور، اوتگن استعدادلر
اولکه ميز دور ميرعليشيرنوايي مسکني
باش کوترگن قوېنيدن کوپ باهر استاد لر
هريري شهرت قازانگن عالم وفرزانه دور
علم وحکمت بابيده قيلگن بؤبوک ايجادلر
اول نياکانيم پره تگن فخرلي کارنامه لر
اېسکي تاريخيمده باردور، اېسته سنگ استاد لر
پاخ جفاسيدين بوکون آنه وطن ويرانه دور
رحمسيزليک بيرله قيلدى ظلم واستيدادلر
اول جفاگرناخلف لرقوليدن بولدى خراب
نې اوچون کيم اولکه ميزگه اېله دي بيدادلر
کوپ قېپنليکلرده دوچ اولدى بوکون آنه وطن
اېمدي بيزلرگه کېره ک دور، همت فرهادلر
شوم اوروشنى قوليدن بيچاره بولگن اولکه داش
تون و کون ييغليدي تينمه ي، خاطر ناشادلر

حق اۆچون قانلر تۆکیب، جان دین اۆتیب پورگن اولوس
قاره تۆپراق آستیده باتگن قدی شمشاد لر
بؤل وطن قیغؤ سیدین، تاب وتوانیم قالمه دی
اۆپکه وبغیریم ایزیلدی، باشله دیم فریادلر
مېن بوتون حیدری کوردیم وطن نینگ حالینی
کؤزباشی، کؤنگول قانیدین اېله دیم انشادلر
(۳۲)

اول خداییم بولیده جانیم فدا قیلماي نېتای؟
حقتعالی عشقی نینگ کؤنگلیمه جا قیلماي، نېتای؟
درگهیگه «رینا» دیب، التجا قیلماي، نېتای
قېته- قېته شکر لله نینگ ادا قیلماي نېتای؟
ملت بیچاره حقیده دعا قیلماي نېتای؟

یا محمد مصطفی سېن احمد مختار سېن
شافع روز جزا سېن، اُمتینگه یارسېن

چین پوره کدن اُمتینگگه مهربان غمخوار سپن
اِبکی دنیاده صلابتلی سپه سالار سپن
خاک پایینگ کوزلریمگه توتیا قیلمای، نپتای؟

یا محمد مصطفی خاکروب آستانینگ بوله ی
بوسه غانگه باش قویب، چیندن اپنانگانینگ بوله ی
صدقه نام و نشان و شوکت و شانینگه بوله ی
چین پوره کدن جان بپریم هر لحظه قربانینگ بوله ی
جان فدای اول محمد مصطفی قیلمای نپتای؟

سپن شریعت پولیدن اُمتلرینگ قیلدینگ خبر
هم یاقیملی سوزلرینگ کونگولره قیلدی اثر
اُمتینگ بولدی بوکون اسلامبتهگه مفتخر
سپن قرانغو کچه لر نینگ بیزلره قیلدینگ سحر
بول حقیقت پولیده دل آشنا قیلمای نپتای

بیزلره پۇللاوچى دۇر ايات قرآنكرىم
تيليميزگه جارى بسم الله الرحمن الرحيم
عالم وفاضل كېشىلر، بيزلره يار وندىم
قىل هدايت بيزلره اېمدى بوتون عقل سليم
كۇنگلیمه آیات قرآن رهنما قىلمای نېتای؟

(۳۳)

جرئتینگدن اورگيله ی

قهرمان سرباز میهن، جرئتینگدن اورگيله ی
ارسلان ینگلیغ كۆره شچن، غیرتینگدن اورگيله ی
حق پۇلیده بېلنى باغلب پاۋنى قۇدینگ هر تامان
هیبتینگ آچ بۇرى ینگلیغ، هیبتینگدن اورگيله ی
ارسلان سرباز میهن، كۆره گان نینگ باله سی
قد وبستینگگه تصدق، صۆلتینگدن اورگيله ی

باشرف سرباز میهن، کونگلیمیزنینگ قوتی
آنه پورتیم توغریسیده زحمتینگدن اورگیله ی
آنه پورتینگ سقله گیل طالب نمالر شریدن
قپته دن تاریخ توزه تگیل، شوکتینگدن اورگیله ی
کپچه لر بیدادیکه بیرلحظه اوبقو کورمادینگ
غیرتینگکه مپنگ تصدق، عظمتینگدن اورگیله ی
آنه پورتینگ خدمتینی قپته دن قیلدینگ بجا
ای شرافتلی اپناغم حرمتینگدن اورگیله ی
پاولرینگ حق وحقوینگنی اپاق آستی قپلور
کوره شیب قوتقزاولوسنی، شفقتینگدن اورگیله ی
اتحاد ابلب بوکون پاونی گریزان ابله دینگ
اتفاقینگکه تصدق، وحدتینگدن اورگیله ی
ملت بیچاره میز، سیزلرکه کونگول باغله گن
مهربان سرباز میهن، همتینگدن اورگیله ی
توپ وراکت توغریسیده کوکسینگی قلقان ایتیب
یاو سری توغری پوگورگن، جرئتینگدن اورگیله ی

مېن بوتو وصفينگ يازديم بورنگين نامه نى
سېنگه ياربولسېن خداييم، خدمتینگدن اورگېله ى
(۳۴)

اوقيتوچى توصيفى

معلم اوشبو دنياده شرافتلى بيرانسان دور
قؤوليميزگه قلم بېرگن فراصتلى بېلیمدان دور
سعادت بابینی کوزلب، حقیقت پؤولینی اېزلب
صداقت سۆزینی سۆزلب، عجایب بیرسخندان دور
شرافت اولگوسی بؤلگن، صداقت کوزگوسی بؤلگن
بیان اېتسم حقیقتنی، تاپیلمس گوهرکان دور
قویاشدیک باقتولیک ساچگن، فلاحت بابینی آچگن
قرانغولرنی بارؤتگن، قویاش پرتوافشان دور
بېلیم سیز چنقه بان قالسه، کوسوسیز دشت سوزانده
زیریککن حالتیده اول، مثال آب حیوان دور
قویاش پنگلیغ منور دور، بوتون دنیاگه رهبر دور
بارى عالمى بارؤتگن، درخشان مېهررخشان دور

(۳۵)

قرانکریم نازل بؤلگنیگه بغیشله نیب پازبلگن
بهار قرآن

ای ملت مسلمان کپلدی بهار قرآن
اپله نگ عبادت هرآن، ای دوستدار قرآن
کپلدی عبادت آبی، خیر و سخاوت آبی
سیزلرگه قوتلو بولسپن، خوش روزگار قرآن
اسلام کرامتیدن، روزه شرافتیدن
تیللرگه جاری بولدی، زیبا شعار قرآن
قرآن قیلینگ تلاوت، حقندن قیلینگ اطاعت
ایدوستلر بولپنگلر، خدمتگذار قرآن
اپله نگ سخاوت اېمدی، صدق و صداقت اېمدی
تا اولکه گه کوچه یسپن، عز و وقار قرآن
هرملت مسلمان، سرتاج دور جهانده
اسلام گه خوش پره شگی، بول اعتبار قرآن
اېمدی قیلیب جماعت، قرآن قیلیب تلاوت

ایدوستلر بۆلینگلر، شب زنده دارقرآن
مهر و محبت ابله نگ ، لطف و شفقت ایل نگ
ای دوستدار اسلام، ای پاسدارقرآن
(۳۵)

هییت لیک

هییت کبلدی غریب - بیچاره و نادار ییغلیدی
کۆییب حسرت اؤتیغه، کۆزلری خونبار ییغلیدی
هییت و بیره م و نوروزلر، گرچه مبارک دور
غریبلر، چاره سیزلیک قؤلیدن ناچار ییغلیدی
کییب بنگی کییم خوشلیک قیلر با بلرنی فرزندی
غریبلر باله سی، حسرت چکیب تکرار ییغلیدی
اوروشنی قؤلیدن بۆلدی پریشان ملتِ مظلوم
خداگه عرض حالی نینگ، ایتیب اظهار ییغلیدی
هییت کبلدی، غریب - بیچاره لرنینگ سفره سی بی نان
صغیر، یسیر - یتیم لیر ابرامس، مینگ بار ییغلیدی

هرفسيژ تۆقنه شوولردن، بوملت بۆلدى سرگردان
تاپالمه ي درديگه درمان، بحال زار يپيغليدى
بومسكين كۆنگليمه طعنه لراؤرمنگ، كيم بوتون پنگليغ
بوميهن حالگه هر تپلبه وهوشيار يپيغليدى
(۳۶)

ارسلانلرگه سلام
حق اوچون بېل باغله گن باتور جوانلرگه سلام
ارسلان پنگليغ كۆره شچن، پهلووانلرگه سلام
چين پوره كدن بيلنى باغلب، خدمت مردم اوچون
صف شكن باتور يپيگيتلر، قهرمانلرگه سلام
اولكه ميزهرتاغ وتاشى، افتخار ابلر بوكون
هييتى آچ بؤرى پنگليغ پاسبانلرگه سلام
بابروتېمؤر، نوايى واولوغ بيك باله سى
بيرله شيب خدمتگه كېرگن جانه- جانلرگه سلام
اولكه داشلر سېؤنر فخر ابله بان سيز لراوچون
كۆنگليميز نينگ قوتى، سيز ارسلانلرگه سلام

قامتینگیزگه پره شگه ی گۆپی وشلوارینگیز
نامینگیز عالمی توتگن، کاردانلرگه سلام
غیرتینگیز کپنگ جهانده آفتاب پنگلیغ عیان
اېسکی تاریخیم شکوهین، اېسله گانلرگه سلام
منگوتاریخ لېراتدینگیز اېتیب فتح وظفر
تاریخیمز شوکتی نینگ اسره گانلرگه سلام
سروپنگلیغ قامتینگیزهیچ قچان خم بولمه سپن
سيزشجاعتلی یېگیتلر، قرددانلرگه سلام
ملتیم- پورتیم اوچون کۆکسلرنی قلغان اېله بان
سيز اولوس سپور، وطنپورجوانلرگه سلام
خاک پایینگیزنی اېتسم کۆزلریمگه توتیا
سيز بوتون قانداش وتیلداش، مهربانلرگه سلام
(۳۷)

آنه وطن

وطن سپن جسم اراده جانیمیز سن
وطن سپن رگده پورگن قانیمیز سن

وطن باغ وگلستانینگ گۆزه ل دېر
وطن سېن پشنه گن بوستانيميز سن
وطن سېن كۆزيميز نينگ توتياسى
وطن سېن قوت ايمانيميز سن
وطن سېنگه فدا بولسېن باشيميز
وطن سېن گوروگورستانيميز سن
وطن سېن دهراراشهرت قازانگن
وطن سېن شوكتيميز - شانيميز سن
وطن هر تاغ وتاشينگ كيميادور
وطن سېن گوهر يميز - كانيميز سن
وطن سينگه قيله ي جانيمنى قربان
وطن سېن اېسته گن ارمانيميز سن
وطن باتور اولوسينگ سېنده باردور
وطن سېن عهد يميز - پيمانيميز سن
وطن آتینگ تيريك بولسېن هميشه
وطن سېن جنت ورضوانيميز سن

وطن وصفینگ اوچون باز دیم ترانه
وطن سېن صولت دورانی میز سن
(۳۸)

ییتیم ناله سی
یتیم مېن آه ونالمگه اثر بوق
نهال آرزویمگه ثمر بوق
فلک جبری بیله بیچاره بولدیم
جهان اېچره مېنی دیک دریدر بوق
تون وکون باشیمه نان قیغو سیدور
که مېنگه لقمه نان، شام و سحر بوق
نبتایین هیچ کبشیگه دادیمگه یبتمس
کبشی بیچاره حالیدن خبر بوق
یقین اورتاغلریم حالیمنی سؤرمس
که اصلا مېن ساریهیچ بیر نظر بوق
بوکون بیر تاش بغیرگه قول اوزاتدیم
دېدی: ای بیحیا، سېنگه هُنر بوق

توانون قوشنیمیز توییکه باردیم
دېدی سېندیک غریبکه توی خبر ېوق
پلوخورگه پلو بېرسنگ بره شگه ی
غریبکه توی ساری هرگزگذر ېوق
پریشان خاطریم آشفته بولدی
دېدیم بیزلرگه اصلا سیم وزر ېوق
خدا اوزی غریبکه چاره قیلسېن
خدان اوزگه هیچ بیرچاره گرېوق
بوتون بغریم اېزیلدی یېغله ماقدن
جهانده مېن کبی خونین جگر ېوق

(۳۹)

بنده لرگه بنده ميز

قهرمان وباتور ورزمنده ميز، بنده لرگه بنده ميز
فاضل ودانشور وگوينده ميز، بنده لرگه بنده ميز
بیزگه باردور تاريخ ونام ونشان، برچه کورپلگن عيان
فخرگه شايسته وبالنده ميز، بنده لرگه بنده ميز
بابه ميز دور تېمور صاحبقران، آت کوترگن قهرمان
دېنگيز اېچره تولقين توفنده ميز، بنده لرگه بنده ميز
فخر پره تگن « بن سینا» «بابر» فرخنده ميز
بیزولیکن باشقه لردن گنده ميز، بنده لرگه بنده ميز
«تاج محل» قصرین پره تگن «شاه جهان»،

آنه ميزدور «نورجهان

برچه ميز نام آور وارزنده ميز، بنده لرگه بنده ميز
اؤل نوایی واولوغ بېک نکته دان،

پاوگه بېبين اېگمه گان

علم وفرهنگ عرصه سیده زنده ميز،

بنده لرگه بنده ميز

كوككه اوچگن شاهين وشهبازيميز، هر بلند پروازيميز

بيز بوگون بير كفتَر پر كنده ميز، بنده لرگه بنده ميز

قنچه باردور بيزگه استعداديميز، باهنراجداديميز

كوپ بيليمدان، مبتكر سازنده ميز، بنده لرگه بنده ميز

بيزگه «توركستان» ابرورما واء بيلپنگ،

هاريمه ي محنت قيلپنگ

وادريغا خسته ودرمانده ميز، بنده لرگه بنده ميز

ابش بيلرمان پخشي انسان بيزده بار،

ابزگو- ارمان بيزده بار

ني قيلايليك اژدها كامينده ميز، بنده لرگه بنده ميز

يورنيميز دوربرچه گه انه وطن، گلشن وياغ وچمن

كهر والفت لر بيلن اگنده ميز، بنده لرگه بنده ميز

بيزگه بولگه ي ظلم واستبداد لر، هر تونوس بيداد لر

معنويت يوليدن دارنده ميز، بنده لرگه بنده ميز

بيزگه باردورمونچه فخر وافتخار، دهراراده اعتبار

ياواكیده اوت كبی سوزنده میز، بنده لرگه بنده میز
باشیمیزگه یاوقیلورمونچه ستم، كۆنگلیمیز ماواى غم
شول سبیدن دایمانالنده میز، بنده لرگه بنده میز
قنچه قیلسه یاواگر ظلم وستم، باشیمیز بولمیدی خَم
جرقیره ب یولدوز كبی تابنده میز، بنده لرگه بنده میز
یاولریمیز كمسیتته ریبیزنى هنوز، كۆنگلیمزده آه وسوز
ملت باغیرت وپاینده میز، بنده لرگه بنده میز
بیزگه قرداش دور» امام ترمذی»،

اول «بخاری» نینگ اۆزى

دین اسلام یولیده فرخنده میز، بنده لرگه بنده میز
بیز اېمس میز كتته لرگه چاپلوس، اۆزگه لرگه دستبوس
قول اوییش دن عارقیلگن بنده میز، بنده لرگه بنده میز
بیزحقوق یولیده تېبره نكن بوتون، بیزگه كتته آزمون
حق یولیده اولمسه ی شرمنده میز، بنده لرگه بنده میز

(٤٠)

خسته مېن

ای یارانلر بؤل جهانندن خسته من
بؤل زمين وآسمانندن خسته من
خلق ارا صدق و صداقت قالمه دی
ناقوله ی اهل زماندن خسته من
پول اوچون ایمان و وجدان ساتدیلم
اولکه داش بی ایمانندن خسته من
پخشی لرنینگ حسرتا کیم سانی کم
دهر ارا برچه پامانندن خسته من
چکی و منصب نی کؤزلب هر زمان
هرتامان قول تشله گانندن خسته من
هرگروه نینگ قولیدن بیر تون کپیپ
اوزنی قدرین بیلمه گانندن خسته من
هرسومه لکده قوشیمچه اون قوشیب
توپه توغری یورمه گانندن خسته من

كۆپ اۇيات سىز، بى حيا ووندگير
صدق ابله اېش قيلمه گاندن خسته من
يول اېتىرگن حالىگه حيران اولوس
بول ندم سىزكارواندن خسته من
گلشن اېچره قرغه ماؤابله گن
اوشبو باعث كارواندن خسته من
بلبل شوریده گه جاي قالمه دى
باغ اراده باغباندىن خسته من
چرخ بىزنى بسكه ناکام ابله دى
توغرى اېتسم امتحاندىن خسته من
حق يولیده شعرلریازدیم بوتون
سۆزلىمگه توشمه گاندن خسته من

(۴۱)

بویوک سیاستچی وحق یولیده اوزی نینگ قربان قیلگن
عالیجناب ذات

شهید محمدطاهر بدخشی خاطرہ سیگہ بغیشله نیب
پازیلگن:

بدخشی عزیز قانینگہ سوگند
چیراپلی ایزگو- آرمانینگہ سوگند
حقیقت بولیده جانینگدن اوتدپنگ
بومحکم عهد وپیمانینگہ سوگند
قیزیل قانینگ وطن قیلدی گلستان
بیزه تگن باغ وبوستانینگہ سوگند
تعصب ضدینگہ توغری کؤره شدپنگ
ضمیر پاک ووجدانینگہ سوگند
اخشاتدپنگ قفل وزنچیراسارت
اخشاتگن قُفل وزندانینگہ سوگند
عدالت سیز توزومگہ قرشی توردپنگ

بوزیلمس دین وایمانپنگه سوگند
عجب طرح وعجب اندیشه نغز
اثل اېچره اېزگو برهانپنگه سوگند
قویاش بنگلیغ منور خط مشینگ
یاقیلگن مهر رخشانپنگه سوگند
سپن اثر دېنگ بحر تقوی و صداقت
یوقلمس معدن وکانپنگه سوگند
حقیقت یولیده تخشدینگ قماقچه
توگنمس شوکت و شانپنگه سوگند
بوملتگه اېدېنگ قافله سالار
اولوغ همتلی کاروانپنگه سوگند
بویوک اېتېنگ تیریک قالدی همیشه
اېل اېچره قصه - داستانپنگه سوگند
یېن هرگزانگمه دتنگ باش اهریمن گه
غنیم گه قرشی فرمانشنگه سوگند

طیبیب حاذق درد بوملت
بخیورگن داری- درمانپنگه سوگند
گوزه ل آتپنگ بیلن زیبا «بدخشان»
قدم قخیگن بدخشانپنگه سوگند
شهید بۆلدی یولپنگده «باقر جان»
اوزپنگدپک تتتی اوغلانپنگه سوگند
اخلوسیم دردینی سیزدپنگ یوره کدن
بوقیلگن لطف واحسانپنگه سوگند
«بدخشی» ای أبرمرد شجاعت
شهید بۆلگن تن وجانپنگه سوگند
همیشه ابله دئنگ قرآن تلاوت
اوشل ایات قرآنپنگه سوگند
مزارئنگ تاپمه دیم باشیمنی قوېسم
توغیلگ اوې و آستانپنگه سوگند
شهید بی مزار وبی نشانیم
توکېلگن قان قیرانپنگه سوگند

تملق اؤزره چیزدېنگ خطِ بطلان
يازېلگن لوحه عنوانېنگه سوگند
بوټون چیزگن خطېنگ اېزلب کېترمن
يازېلگن لوحه عنوانېنگه سوگند
(۴۲)

قنچه پيمان اخته ريب؟!
قنچه پيغله ی ای وطن دردېنگه درمان اخته ريب؟
بیر طیب حاذقِ بالطف وایمان اخته ريب
پخشی انسان اېزله ديم، پیللریوگوردیم دهرارا
يعقوب سرگشته دېک يوسفِ کنعان اخته ريب
بیغرض خدمتچیلر نینگ حسرتا کېم سانی کم
خسته وافرده من، خدمتچی انسان اخته ريب
ناخلف لراېلکیدن باشیم آلیب کېتماقچی مېن
«مشرب» دلخسته دېک آزاده انسان اخته ريب
نېچه لرگه یار واورتاق دېب اېشاندیم صدق اېله
وچره دیم شیطان بیله مېن، نور یزدان اخته ريب

گُل اوزه ی دېب گلشن اېچره بيخبر قوېدېم قدم
شوره زار لرگه اده شديم باغ رضوان اخته ريب
قېقرانغو كېچه لرنينگ پيغله بان قيلدېم سحر
ياغدوليكنى تاپمه ديم خورشيد رُخشان اخته ريب
ملت وميهن اوچون هر دايم قان پيغله ديم
قېغۇ لراستیده قالدیم اېزگو- آرمان پيغله ديم
آنه يورتيم حالتیدن، حالتيم بولدى خراب
تاپمه ديم بير آدم پاكيزه وجدان اخته ريب
شول سببدن تېلبه مېن عقل وهوشيمدن آجره شيب
يا واخرتاقدن بختون بير عهدوپيمان اخته ريب
(۴۳)

حاليميزگه افسوسلر!!

بو اولوس تقديريگه قنچه تجارت قيلديلر؟!
ياونى سوزيگه كېريب اېلنى حقارت قيلديلر

معنوی باپليكلريميز برچه غارت قيلديلر

بابا واجدادیمیزگه کوپ اهانت قیلدیلر
بیز هنوز اوبقوده میزافسوس وهی- هی بیزلره!

یاوییلن تیلماچ بولیب تیلداش بولدی نپچه لر
ابلگه قرشی یاولره یولداش بولدی نپچه لر
بیر قول وکونگول بولیب قولداش بولدی نپچه لر
یاوگه جاسوسلیک قیلیب سرداش بولدی نپچه لر
بیز هنوز اوبقوده میزافسوس وهی- هی بیزلره!

تاریخ وفرهنگیمیزنی قپته تالان قیلدیلر
ملت بیچاره میزنی زار ونالان قیلدیلر
برچه میزنینگ احتیاج لقمه نان قیلدیلر
هرتمان آواره ابله ب زاروحیران قیلدیلر
بیز هنوز اوبقوده میزافسوس وهی- هی بیزلره!

ياونى پانېده باريب شيره وشریت تاتديلر
بواولوس نى دالر وکلدارگه بابلب ساتديلر
قېته- قېته ملت بيچاره نى الداتديلر
اؤزلى قوريقه پنگليغ بسکه سيمريب پاتديلر
ييز هنوز اوبقوده ميزافسوس وهى- هى بيزلره!

ييزوکیل بؤلگن بيلن پاوگه قردان بؤلدیلر
ياوزير بؤلگن بيلن ممنون احسان بؤلدیلر
چوکی ومنصب اوچون بد عهد وپيمان بؤلدیلر
دولت ودنيا اوچون منکر قرآن بؤلدیلر
ييز هنوز اوبقوده ميزافسوس وهى- هى بيزلره!

ييز اېشانديک کپم فلانى خان بيليمدان بيزده بار
عالم وفاصل، سخن سنج وسخندان بيزده بار

پاوگه قَرشى تاخته گن باتور قوماندان بيزده بار
اېسكى تاريخ، اېسكى فرهنگ، اېزگو- ارمان بيزده بار
ييز هنوز اؤيقوده ميزافسوس وهى- هى بيزلره!

تيمور و بابر اولوغ بېك ونوايى هيچ قچان
ياو بيلن يولداش بوليب، دشمنگه بوپين اېگمه گان
هريرى اوز نوبتيده باتور اؤتگن قهرمان
اېله گن كارنامه لارى بيزگه دورنام ونشان
ييز هنوز اؤيقوده ميزافسوس وهى- هى بيزلره!

مېنگ دريغ و درد كېم بير- بيرنى قدرين بيلمه دېك
بيرله شيب بيرليك تمانگه هيچ قچان اېنتيلمه دېك
بيرقول وكونگول بوليب ياولرنى بغيرين تيلمه دېك
شول سببدن بيز اسارت داميدن آچيلمه دېك
ييز هنوز اؤيقوده ميزافسوس وهى- هى بيزلره!

اېمدى چىندىن اى عزيزلر متحد بولماق كېرە ك
تامچى - تامچى پيغىلب دېنگىز كىبى تولماق كېرە ك
بول اسارت زنجىرىنى پرچە لب اوزماق كېرە ك
حق يوليدە تېك تۇرىب مردانه وار اولماق كېرە ك
يىز هنوز اوبقوده ميزافسوس وهى - هى بىزلره!

(۴۴)

اكتىن ورقلى تاريخ

فخر وحماسه پره تگن تېمۇر صاحبقران
كېنگ جهان اېچره هميشه منگو اتى جاويدان
دهرارا شهرت قازانگن پُرصلابت بابە ميز
دين اسلام يوليدە قۇبگن بويوك نام و نشان
ياشيريلىمس هيچ قچان برماق اېله باغدو قۇياش
نې اوچون كېم آفتاب نوري ساچيلگن هرتامان
تا اروپاده كوتاردى بيرق اسلاميت
شهره آفاق بولدى اول امير كوره گان

اهل فرهنگ وادب دور خاندانِ تېمۆرى
علم ودانش عرصه سیده قنچه بېرگن امتحان
عالم علمِ نجوم میرزا اولوغ بېک عزیز
آتى عالمگیر بولدى، شهرتى چیققن زمان
اول ظهیرالدین بابر فتح هندوستان ایتیب
تاج محل قصرین پره تدی فخریرله شاه جهان
باغ شهرآرا، جهان آرا وباشقه نیچه لر
باغ بابر کابل اېچره آفتاب پنگلیغ عیان
آنه گوهرشاد قیلگن ایشلریدن یاد ایته ی
افتخار ایتگه ی آتیگه اول هرات باستان
میر علیشیر نوایی وحسین باقرا
علم ودانش هم سیاست عرصه سیده فخر وشان
روضه شاه ولایت یادگار بی نظیر
کتنه بیر اخلاص بیرله بول عمارت تشله گان
هیچ قچان خفاشله کورمس قویاش پارقین لیگی
نی بیلور کوزی سیقیر، باغدونی هرگز کورمه گان

اېت آغيز اؤرگن بيلن دېنگيز سوي بولمس حرام
دايما اېتلر هوره ر، اوتيب كېتادور كاروان
بي تعصب تاريخيم پېراغيني كؤرسنگ اوقيب
حرف- حرفي، نقطه- نقطه بول حقيقتلر بيان
اېسله ب اؤتديم «حيدري» بير مشت نينگ خرواردن
تېمؤرى لر برچه سى دور نكته سنج ونكته دان
(٤٥)

ميمنه گه ارمغان

فاريابيم فخرى دورنام ونشان ميمنه
انه بؤرتيم، مسكنيم، جنب مكان ميمنه
باغلى رشك جنان وتاغلى كان گهر
موج اؤره ر ريحان وسنبلر كلستان ميمنه
توپراقى دورتوتيا وتاشلى آلتين كى
آب زمزم دن چوچوك آب روان ميمنه
جسم وجانينگده باقىملى دور هواى فارياب
اېنگ چيرايلى وسپويملى اسمان ميمنه

شهرتی بیرله بیزه ب تاریخلر پیراغینی
اېسکی تاریخ بېلگی سیدور ارمغان میمنه
پورتیمیز صوفی وفاضل، اولیاء لر مدفنی
هم کرامت اېگه سی دورعارفان میمنه
میمنه خلقی علمپرور، ادب سپور ابرور
بُلبل شیرین سخن دور شاعران میمنه
میمنه تاریخ اراده قهرمانلر بېشیگی
ارسلان پنگلیغ بېگیت لریاسبان میمنه
شهر همت، شهر غیرت، شهر الفت پورتیمیز
هم سخاوت پیشه دور پیروجوان میمنه
ای وطنداش عزیزیم میمنه قدرینی بېل
چین پوره کدن دایما بول مهربان میمنه
صنعت قالین- گلیمی رونق بازاردور
شول سبیدن باش کؤتارگن تاجران میمنه
میمنه وصفیده پازدیم اوشبو رنگین نامه نی
اېله سین اظهار شکران دوستان میمنه

دايما آتى تيريک بولسین بو دنیا باریچه
خدمتیده تاخته گن هر قهرمان میمنه
پورتیمیز هر باتئوراوغلانی شجاعت کان دور
شول سبیدن حیدری هم نغمه خوان میمنه
(۴۶)

ظهير فاریابی وصفیده
فخر ابله گر بؤقله سم بؤلگه ی ثواب
کیم ظهیردور شاعر عالیجناب
پورتیمیز شاعر- ادیبیلر مسکنی
شهره آفاق بؤلدی فاریاب
شعریت بوستانینی پشنه تدی کیم
هید بیره ردیوانیدن عطروگلاب
معرفت دریاسیده تولقون ابرور
سؤزلریده دُر وگوهر بیحساب
قیسقه ایتسام اول کپشی نینگ وصفینی
شعریت بابیده آچدی بنگی باب

کېنگ جهان اېچره قازاندى شهرتى
ارزيگه ي استاد دېب قيلم خطاب
معرفت بيرله توليق ديوانلرى
هر سؤراغينگه بېره رېنگى جواب
اي وطن تاغ وتاشېنگدن اورگېله ي
باتور اوغلانېنگ ظهير فارياب
سپونيب بازديم بو تون وصفيده نظم
هر كلامى بيزگه دور بير دُر ناب
(٤٧)

معلم توصيفيده

معرفت آسمانيده خورشيد تابان معلميم
هر سؤزېنگيز دُر وگوهر، جسم اراجان معلميم
مېنگه بير دېنگيز وفا وهم محبت درسيني
اي شرافتلى مُدرس، مشكل آسان معلميم
اوشبو عالو پورتيده شن سن سعادت اېچى سى
دهرارا شهرت قازانگن فخر دوران معلميم

تاڤدى سيزدن جان ودل، صدق و صداقت شيوه سى
كۈنگلیمیز نینگ قوتى سن اېزگو- آرمان معلمیم
معرفت كانونیده كېرگنده كۈنگلیم شاد اولور
علم ودانشگه بېزه نكن سيز بيليمدان معلمیم
مېنگه اورگه تدېنگ بيلیم اسرارینی شفقت بیلن
أستادیم، رهبریم، دردیمگه درمان معلمیم
قیسی بیر وصفېنگنی اېتسین قۇلیمه عاجز قلم
سېن سخن پردازسن همده سخندان معلمیم
قۇتلو بۇلسېن برچه نگیزگه بول مبارک بېره مېنگ
مېن ایاغېنگ تۇپراقین اېتسم زیارت ارزیگه ی
گر اجازت بۇلمسه كۈنگلیم بۇتون قان معلمیم
(۴۸)

بخشی آرمان

سېنرمن طرفه مهمانیم كېلور
نوبهارده یار جانانیم كېلور
عشقیده آواره وییچاره من

كۆنگلیم اېچره پخشی آرمانیم كېلور
اېككى زلفى حلقه- حلقه تولغانیب
اورگېلاپین عشق پیچانیم كېلور
اوتدی بیزدن آه وحسرت كېچه سی
قېش پوقاتیب نوبهارانیم كېلور
عشوه بیرله كۆتاریب بیر- بیرقدم
باغ ارا سنبل وریحانیم كېلور
قېش یوقالدى برچه قېناقى بیلن
كۆك پوزیده مهر رخشانیم كېلور
اېككى اُسروك كۆزلى شهلا بولیب
تاش بغرلیك كۆزی فتانیم كېلور
آچیلیب قیزیل- پشیل گلشن ارا
لاله وسنبل وریحانیم كېلور
گل آچیلدى قېته دن بوستان ارا
گُلنى سېویب سېوگلى جانیم كېلور
ماهرولرنینگ صفیده نازنین

زلفی سنبلدېک پریشانیم کېلور
قېقرانغو کېچه نینگ یاغدو اېتیب
بیزنی بۇقلمب ماہ تابانیم کېلور
(۴۹)

سېوگی جرمانی

فرقتینگدن کونگلیم اېچره داغ هجران دور نھان
حسرتېنگدن کۆکسیم اېچره سوز جرمان دورنھان
تېرمۆلیب باقسیم بۆزېنگده، مھریدن تۆیمی کۆریم
حلقه- حلقه سُنبل اېچره ماہ تابان دور نھان
قېقرا دور قاشلرېنگ شھلاونرگس کۆزلرېنگ
قاش وکۆزېنگ آره سیده تیر مژگان دور نھان
قامتېنگ سرو روانی جلوه اېتسه باغ ارا
هم نزاکت باغیده سروخرامان دور نھان
مجلس آرا سېوگلی، مېنگ درد وغملر عاملی
ساچلرېنگ تاریده گویا رشتہ جان دور نھان
پیغله بان آلدیم قلیم قۆلیمده کۆزیاشیم بیلن
یازدیم اوشبو نامه نی دلده بۆتون قان دورنھان

(۵۰)

نېلاپين؟!

درد وغم ديوانه قيلدى نېلاپين؟
خلق ارا افسانه قيلدى نېلاپين؟
عدل وانصاف ومروت قالمه دى
حاليمه حيرانه قيلدى نېلاپين؟
اولكه ميز ويرانه بولدى حسرتا!
كوزلريم گريانه قيلدى نېلاپين؟
زورآوانليک پورته بيدا داپتار
برچه نى سرسانه قيلدى نېلاپين؟
پاره خورلهرتاماں دوران سوره ر
خلقimiz نالانه قيلدى نېلاپين؟
قيغو وغمير بيلن همخانه من
كونگليمه غم لانه قيلدى نېلاپين؟
كوزلريم ياشى بوليب قان دېك روان
غم بيلن غمخانه قيلدى نېلاپين؟

(۵۱)

وطن توصیفی

کۆزلیمگه سرمه قیلسم ذره تۆپراغینگ سېنى
جنت ورضواندن آرتیق گلشن ویاغینگ سېنى
بیزلره اپنگ افتخار دورهر بلند تاغینگ سېنى
حسرتا کېم کۆرمه دیم مېن بیرزمان ساغینگ سېنى
کېندېگیم نینگ قانى تامگن آنه جانیم سن وطن

ارزېگه بۆلپنگده قیلسم مېن بوجانیمنى فدا
تنده جانیم باریچه مېن بۆلمامېن سېندن جدا
سېن اوزېنگ سن بیزلره گلگون دیار آشنا
کۆرکم وآباد قیلسین دایما سېنى خدا
جان کۆپرآنه م کبى بیرمهربانیم سن وطن

تاریخېنگ پېراغى نینگ چىندن اگر قىلسم مُرور
سېن اوزېنگ بیزلرگه دور سن باعث فخر وغرور

کونگليم اېچره بار قووانچيم، خوشليک وفخروسرور
خدمتپنگه تاخته ماقدور هر وطنداشگه ضرور
سېوگلي پورتيم، اميديم، تنده جانيم سن وطن
سپندن اېرو دايمآغوقوشيلگن آشيمه
سپندن اېريلسم بولر اول کون قيامت باشيمه
قوش تيگرمانگه پورور گر پيغله سم کوز ياشيمه
هيچ قچان قالمس چيده م سپن سيز مېنى برداشيمه
تنده جانيم، رگده قانيم، آرمانيم سن وطن

اېزگو آتېنگ آنه پورتيم فخرلى افغانستان
دهرارا ده شهرتېنگ آسمانده قوېگن نردبان
اي سېوملى ميهنيم آتېنگ هميشه جاودان
ياولرېنگ سېنى کورالمسدن هميشه بغرى قان
باغلرېنگ فردوس پنگليغ گېلستانيم سن وطن

دھارا شہرت قازانگن معدن وکانپنگ سېنى
ارسلان پنگليغ كوره شچن هر بير اوغلانپنگ سېنى
قهرمان باتوربيگيت لر مرد ميدانپنگ سېنى
مېن بۇتون حيدرى چيندن قدردانپنگ سېنى
اى شكوه وعظمتيم، روح وروانيم سن وطن
(۵۲)

درمان

يارب نې اوچون مونچه پريشان بۇله قالديم؟
حسرت كوييده واله وحيران بۇله قالديم
كۇنگليمده فراق اوتى توشيب ابله دى بريان
حقا نې عجب مسكين وسرسان بۇله قالديم
كۇزيم ياشيني آفۇزيبان دريا تۇزاتديم
دريا اېچيده بير دُر غلتان بۇله بۇلديم
كولگۇ اونوتيب قيغو وغملرگه چوميلديم
حسرت اوتىغه كۇپديم وبريان بۇله قالديم
كۇنگليم غميده كۇپدى، قلم چنه دى كاغذ

حالیمگه قره ب بیروسامان بۆله قالدیم
ازبسکه بۆره ک قانی بیلن نامه پراتدیم
اېل آره سیده مسکین ونالان بۆله قالدیم
گراؤلسه بۆتون یادقیلپنگ دوست ویارانلر
حسرت اوتیده مونچه غزلخوان بۆله قالدیم
(۵۳)

قربان هپیتی

کېلدى قربان هپیتی کۆنگلیم پریشان دور هنوز
حسرتیدن کۆنگلیم اېچره سوزجرمان دور هنوز
اېل قووانور، سپونیبان عید قربان کېلدى دېب
بیزکی بیچاره لرنینگ کۆزی گریان دور هنوز
کمبغل لرگه پره شمس عید ونوروزوبرات
قاره ناندن قارنی توپماق کتته دوران دورهنوز
باله لرنینگ قارنی آچ، اوستی پلانغاچ دوستلر
کتته اېسته ک کمیغل گه لقمه تان دورهنوز

اوپکه- بغيريم اپزيليپ يازديم ترانه سيزلره
قيغو وحسرت بوتونله ي بيزگه مهمان دور هنوز
قارنى توقلر باله سى گرشادمانليک قيلسه لر
کمبغل لر باله سى حالگه حيران دور هنوز
باله جانيم، جان بالم کوزبنگ ياشيدن اورگپله ي
سپن ايمس بلغوزغريب، ابل برچه نالان دور هنوز
قوتلو بولسين اي وطنداش سپنگه قربان هپيتى
گرچه بيزگه خوشليک آرزو وارمان دور هنوز
علم ودانشگه يارانلر قدر وقيمت قالمه دى
شان وشوکتلى کپشيلر، کپمسه نادان دور هنوز
خسته ويپچاره کونگليم شادمانليک اېسته مس
اي عزيز اورتاغلريم کونگليم بو تون قان دور هنوز